

Ks. Andrzej Widak

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
DYDAKTYCZNO-NAUKOWEJ WYŻSZEGO
SEMINARIUM DUCHOWNEGO W RZESZOWIE
ZA ROK AKADEMICKI 2008/2009**

Sprawozdanie niniejsze obejmuje okres od 22.09.2008 r. do 20.06.2009 r. Rok akademicki 2008/2009 przeżywaliśmy pod szczególnym patronatem św. Pawła Apostoła oraz w nurcie ogólnopolskiego programu duszpasterskiego: *Otoczmy troską życie.*

I. Stan personalny przełożonych, profesorów i alumnów

1. W roku sprawozdawczym obowiązki przełożonych pełnili:

Rektor: ks. dr J. Buczek

Wice-rektor: ks. dr A. Widak

ojcowie duchowni: ks. mgr W. Rafacz

ks. dr S. Kamiński

prefekci: ks. dr T. Bać

ks. dr M. Dzik

ks. dr J. Kulig

dyrektor administracyjny: ks. mgr B. Babiarcz

2. Z grona wychowawców seminaryjnych odszedł prefekt ks. dr A. Motyka na jego miejsce został skierowany ks. dr Jan Kulig. Z grona wykładowców odeszli księża dojeżdżający z diecezji tarnowskiej: ks. dr hab.

M. Bednarz oraz ks. dr W. Szewczyk. Nowi wykładowcy: ks. dr M. Czeluśniak (Biblia), ks. dr A. Pociask (Filozofia). Wykłady z Teologii fundamentalnej prowadził ks. dr Jacenty Mastej z KUL, zaś wykłady z Ekumenizmu ks. dr S. Koza z Lublina.

Ogółem w okresie sprawozdawczym formację intelektualną prowadziło 46 wykładowców, w tym 3 profesorów dr habilitowanych, 2 dr habilitowane, 29 doktorów, 2 mgr licencjuszy, 10 magistrów. Wśród wykładowców było 6 osób świeckich.

Działalność naukowa środowiska przejawia się między innymi w zdobywaniu stopni naukowych oraz publikacjach. W roku sprawozdawczym tytuł dr habilitowanego uzyskali: ks. dr K. Bochenek oraz ks. dr J. Miąso. Księża profesorowie i wykładowcy opublikowali ponad 80 pozycji naukowych (w tym publikacje książkowe, artykuły, recenzje).

Poza działalnością naukowo-dydaktyczną Księża Profesorowie zajmują się pracami na rzecz diecezji: praca w Kurii Biskupiej, Katolickim Radiu VIA, Sądzie Biskupim, wielu z nich także prowadzi prace duszpasterską.

3. W roku akademickim 2008/2009 formację w seminarium rozpoczęło 106 alumnów w tym 3 na urloпах. Rok I – 17 – ukończyło 15, rok II – 17 (15), rok III 20 (17), rok IV 18 (17), rok V 20 (20), rok VI 11 (11).

II. Formacja alumnów

1. Formacja ludzka

„(...) kapłan powinien starać się odtworzyć w sobie, w miarę możliwości, ludzką doskonałość jaśniejącą w synu Bożym, który stał się człowiekiem... (...)” (PDV 43)

Formacja ludzka jest fundamentem całej formacji. W procesie kształtowania ludzkiej osobowości kleryka, przyszłego kapłana ważną rolę odgrywały spotkania ks. przełożonych z poszczególnymi rocznikami, które odbywały się dwa razy w miesiącu, raz w miesiącu spotkanie wszystkich alumnów z Ks. Rektorem.

Okazją do kształtowania dojrzałości ludzkiej była działalność kleryckiego Koła „Caritas”, które w roku sprawozdawczym obejmowało 17 agend, za które były odpowiedzialne poszczególne roczniki. Rok II odpowiedzialny za świetlice (przy parafii św. Judy Tadeusza, Chrystusa Króla, Wzrastanie, Karan); rok III odpowiedzialny za Domy Pomocy Społecznej (ul. Suchar-

skiego i Łabędzia, Dom Dziecka, Pogotowie Opiekuńcze, Szpital przy ul. Lwowskiej), rok IV odpowiedzialny za duszpasterstwo niewidomych, dzieci z porażeniem mózgowym oraz oddział paliatywny, rok V szpitale (ul. Szopena, ul. Lwowska, ul. Rycerska). Alumni roku I i VI wybierali w dowolności poszczególne agendy. Dodatkowo alumni rok III w każdy czwartek wychodzili w ramach wolontariatu na oddział hospicyjno-paliatywny.

W związku z duszpasterstwem głuchoniemych podobnie jak w ub. roku był prowadzony kurs języka migowego przez panią Wilhelminę Niedziałek. Wyjścia w ramach koła Caritas odbywały się w czasie przechadzek czwartkowych oraz niedzielnych, także sobotnie popołudnie (wyjścia do zakładu karnego).

W roku sprawozdawczym podejmowane były akcje charytatywne między innymi: z okazji 64 Tygodnia Miłosierdzia, Adwentu, św. Mikołaja (alumni przygotowali łącznie 318 paczek, które przekazano dla dzieci ze świetlic i dorosłych z Domu Pomocy Społecznej). Alumni pomagali w zorganizowaniu „VIII Dnia Pokoju” czyli Spotkania Rzeszowskich Świetlic Socjoterapeutycznych”.

Jednych z wymiarów formacji ludzkiej jest zaangażowanie alumnów w działalność kulturalną. Należy do niej redagowanie „Znaku łaski”, „Forum młodych teologów”, działalność scholi, chóru, zespołu muzycznego, działalność agendy odpowiedzialnej za telewizję, imprezy kulturalne, działalność dekoratorni oraz przygotowywanie przez poszczególne roczniki wieczornic. Warto nadmienić, że na wakacje alumni przygotowali specjalne pismo o charakterze powołaniowym „Prowokator”.

Zorganizowane zostały wyjścia na koncerty:

- koncert zespołu „*New Day*”
- koncert *Polskie Pieśni Patriotyczne*
- koncert *Pamiętamy, jesteśmy*
- koncert *Noworoczny*
- koncert *Santo Subito*
- koncert ewangelizacyjny „*Jednego Serca Jednego Ducha*”

Zorganizowane zostały wyjścia do teatru na sztukę: „*Balladyna*”, „*Akademia patriotyczna*”, operę „*Straszny Dwór*” oraz na filmy „*Świadek*”, „*Popieluszko. Wolność jest w nas*”, *Generał Nil*”. W roku sprawozdawczym alumni mieli możliwość obejrzenia 39 filmów w seminarium, które wypożyczane były w rzeszowskiej wypożyczalni „*Beverly Hills*”.

Klerycy korzystali również z sali gimnastycznej oraz basenu. W trosce o zdrowie alumnów w seminarium działał gabinet lekarski i gabinet stomatologiczny.

Nad formacją ludzką czuwali wszyscy księża przełożeni a w szczególności ks. dr T. Bać, nad agendą duszpasterską i kulturalną. ks. dr J. Kulig, który sprawował opiekę nad agendą służby zdrowia.

2. Formacja duchowa

„Formacja ludzka, zakorzeniona w antropologii przyjmującej pełną prawdę o człowieku, otwiera się na formację duchową i w niej znajduje dopełnienie” (PDV 45)

W bogatym procesie formacji duchowej ważną rolę odgrywają ćwiczenia duchowe. Codzienna Eucharystia, medytacja Słowa Bożego, adoracja eucharystyczna, Liturgia Godzin, modlitwa różańcowa to praktyki, podczas których alumni uczą się zażyłej i nieustannej łączności z Ojcem przez Syna Jego Jezusa Chrystusa w Duchu świętym.

Warto dodać, że w seminarium raz w tygodniu Msza św. odprawiana była w języku łacińskim. Punkty do medytacji trzy razy w tygodniu podawali ojcowie. Oprócz nabożeństw ustalonych według programu seminaryjnego, w każdy czwartek przed południem jest adoracja Najświętszego Sakramentu oraz dla chętnych we wtorki i piątki po kolacji.

Na początku roku akademickiego cała wspólnota przeżywała pielgrzymkę do sanktuarium w Kobylance, Lipinkach.

W procesie formacji duchowej ważną rolę odgrywają rekolekcje oraz dni skupienia oraz rozmowy indywidualne w ramach kierownictwa duchowego.

Sześciodniowe rekolekcje jesienne, prowadził o. Józef Augustyn SJ. Zakończone zostały świeceniami diakonatu. Rekolekcje wielkopostne prowadził o. Mieczysław Kozuch SJ, magister nowicjatu w Starej Wsi. Na zakończenie rekolekcji alumni roku III i IV przyjęli posługę lektoratu i akolitu.

Dni skupienia prowadzili Ojcowie duchowni oraz zaproszeni goście: w styczniu ks. Artur Godnarski, asystent Katolickiego Stowarzyszenia w Służbie Nowej Ewangelizacji Wspólnota św. Tymoteusza, w czerwcu ks. Marian Bocho, proboszcz parafii kolegiaty jarosławskiej. Kolejny „Dzień biblijny” poprowadził ks. dr Stanisław Witkowski MS, wykładowca na Uniwersytecie Papieskim w Krakowie.

Uroczyscie, jak co roku przeżywana była Nowenna przed uroczystością Niepokalanego Poczęcia, podczas której rozważania prowadził ks. dr P. Drąg, wykładowca prawa kanonicznego, sędzia w Sądzie Biskupim.

Czas nowenny był bezpośrednim przygotowaniem dla naszych braci z roku trzeciego, którzy w wigilię Uroczystości Niepokalanego Poczęcia

przyjęli szatę duchowną oraz braci z roku piątego, którzy w tym samym dniu przyjęli kandydaturę.

W niedzielę Wielkiego postu o. Rafał Klimas, gwardian klasztoru OO. Bernardynów wygłosił kazania pasyjne podczas nabożeństwa Gorzkich Żali.

Elementem bardzo ważnym w formacji duchowej jest sakrament pokuty. Posługę spowiedników oprócz ojców duchowni pełnili o. R. Bakalarz OP, ks. S. Potera, ks. S. Tomkowicz, ks. J. Sondej, ks. S. Zych. W tym miejscu Rektorat wyraża podziękowanie za pełnioną posługę.

Ważnym wymiarem życia duchowego jest lektura Pisma św., którą alumni podejmowali podczas czytania duchownego oraz dzielenia się Słowem Bożym w grupach a także w ramach Apostolatu Biblijnego.

Ojcowie duchowni oprócz wprowadzeń do medytacji, w każdą niedzielę podczas popołudniowego nabożeństwa głosili konferencje ponad to prowadzili rozmowy indywidualne z wszystkimi alumnami.

Troska nad formacją duchową to dzieło naszych ojców duchownych, ks. dr. S. Kamińskiego oraz ks. mgr. W. Rafacza.

3. Formacja intelektualna

„Formacja intelektualna, chociaż ma swoją specyfikę jest głęboko związana z formacją ludzką oraz duchową, stanowi wręcz ich niezbędny element” (PDV 51).

W seminarium na wszystkich rocznikach jest realizowane nowe ratio studiorum. Alumni zobowiązani do pisania pracy magisterskiej mieli do wyboru 9 seminariów naukowych. W ramach seminariów naukowych powstało 11 prac magisterskich obronionych na PAT w Krakowie, (3 z liturgiki, 2 z teologii fundamentalnej, 1 z historii kościoła, 1 z patrologii, 1 z teologii duchowości, 1 z teologii moralnej, 1 z filozofii).

W roku sprawozdawczym zostało zorganizowane:

- symposium „*Media szansą ewangelizacji*”
- symposium misyjne *Miłość Chrystusa przynagla nas – misyjne wyzwania Kościoła w duchu św. Pawła*
- wykład okolicznościowy z okazji uroczystości Niepokalanego poczęcia NMP wygłosiła dr Danuta Mastalska „*O modlitwie różańcowej w oparciu o Rosarium Virginis Mariae Jana Pawła II.*”

Alumni wzięli udział w 11 sympozjach odbywających się poza seminarium między innymi:

- symposium powołaniowe (Częstochowa)

- symposium LSO (Warszawa)
- symposium focolare (Trzcianka)
- symposium ekumeniczne (Lublin)
- symposium filozoficzne (Lublin) - dwukrotnie
- symposium misjologiczne (Częstochowa)
- symposium eklezjologiczne (Lublin)
- symposium o ochronie życia (Częstochowa)
- symposium maryjne (Częstochowa)
- symposium w centrum formacji misyjnej (Warszawa)

Alumni korzystali z lektoratów języka angielskiego, niemieckiego i włoskiego. W roku sprawozdawczym był kontynuowany intensywny kurs języka niemieckiego prowadzony przez panią mgr A. Berezowską oraz kurs języka francuskiego p. mgr. S. Szawana.

Służebną rolę w dziedzinie kształcenia intelektualnego kleryków spełnia biblioteka, czytelnia, zakłady naukowe.

Stan Biblioteki: ilość woluminów: księgozbiór główny 38 274 (w tym magazyn główny 29 233, zakłady naukowe 9041), katalog komputerowy 22 568.

Nabytki: książki: 736, czasopisma: seminarium prenumeruje 225 tytułów czasopism, cały dział czasopism liczy 821 tytułów. Obecnie skatalogowanych 436 tytułów, do opracowania 58 tytuły. W ciągu roku prowadzono prace związane z komputeryzacją biblioteki. Skatalogowano wstępnie 28 634 woluminów. Uporządkowano pomieszczenie „magazynu rezerwowego”, wyłączając zbiory XIX wieczne oraz dokumenty wydane do roku 1939 jako osobne księgozbiory.

W pracy bibliotecznej zaangażowanych było wiele osób wśród nich ks. dr J. Kulig, s. Agnieszka Jamrozik, pani Agnieszka Przywara, Ewa Drozdowska. Za włożony trud rektorat składa wyrazy podziękowania.

Ponadto w seminarium działa prowadzona przez alumnów „Bratnia Pomoc” Na usługach formacji intelektualnej była również pracownia komputerowa i kserograficzna.

Nad formacją intelektualną alumnów czuwał prefekt studiów ks. dr M. Dzik.

4. Formacja duszpasterska

„Cel duszpasterski nadaje formacji ludzkiej, duchowej i intelektualnej określoną treść i konkretne cechy, a także integruje i kształtuje całą formację przyszyłych kapłanów” (PDV 57).

Przygotowaniu do pracy duszpasterskiej służyły wykłady i ćwiczenia z katechetyki, homiletyki, liturgiki teologii pastoralnej oraz z muzyki. Alumni od IV-VI kursu w ramach praktyk duszpasterskich w ciągu roku jak i podczas wakacji prowadzili hospitacje, przygotowywali i prowadzili katechezy, przygotowali homilie oraz spotkania z grupami parafialnymi. Dla roku VI został zorganizowany kurs duszpasterski.

Okazją do zdobywania doświadczenia duszpasterskiego był udział alumnow w spotkaniach z gośćmi odwiedzającymi naszą wspólnotę między innymi:

- z ks. dr. hab. M. Bednarzem oraz ks. dr. W. Szewczykiem
- z ks. bp. Egonem Kapellari, ordynariusz diecezji Graz-Seckau w Austrii
- z abp Edwardem Nowakiem z Rzymu
- z Barbarą Frączek i ks. dr Janem Kocem
- z ks. Markiem Kędziorem - Moderatorem Diecezjalnym DK, obecna była Para Diecezjalna Halina i Michał Knottowie
- z o. Ksawerym Knotzem OFM Cap

W naszym seminarium działało 13 zespołów duszpasterskich: wśród nich agenda charytatywna, KSM, LSO, Ruch Światło-Życie, agenda misyjna, służba życiu, kółko trzeźwościowe, Stowarzyszenie Przyjaciół WSD i wiele innych. W ramach tych grup były organizowane spotkania z księżymi odpowiedzialnymi za ich działalność w diecezji.

Okazją do zdobywania duszpasterskiego doświadczenia były również praktyki wakacyjne. Podczas tegorocznych wakacji alumni wzięli udział w 64 turnusach organizowanych w ramach 11 duszpasterstw naszej diecezji.

III. Ważniejsze wydarzenia

Cała wspólnota uczestniczyła w wydarzeniach związanych z życiem diecezji poza seminarium (25). (W wykazie tym nie są ujęte wyjazdy, w których uczestniczyła tylko asysta).

- 5.10.2008 – pielgrzymka do Kobyłanki, Lipinek, Dukli
- 13.10.2008 – nabożeństwo fatimskie w Katedrze,
- 15.10.2008 – inauguracja roku akademickiego uczelni Rzeszowa w katedrze,
- 25.10.2008 – święcenia diakonatu w katedrze,
- 2.11.2008 – Msza św. w kościele św. Trójcy,
- 11.11.2008 – Msza św. za Ojczyznę w kościele farnym
- 18.11.2008 – Msza św. w parafii bł. Karoliny Kózki

- 23.11.2008 – Msza św. w katedrze w uroczystość Chrystusa Króla,
- 29.11.2008 – Msza św. w Dębowcu z okazji roku św. Pawła
- 8.12.2008 – Msza św. w kościele oo. Bernardynów
- 6.01.2009 – Msza św. w katedrze w uroczystość Objawienia Pańskiego,
- 19.01.2009 – Msza św. w kościele pw. św. Józefa Sebastiana Pelczara,
- 25.02.2009 – Msza św. w katedrze w Środę Popielcową
- 27.02.2009 – droga krzyżowa ulicami Rzeszowa
- 4.03. 2009 – Msza św. w katedrze w święto św. Kazimierza
- 2.04.2009 – Msza św. w rocznicę śmierci Jana Pawła II
- 5.04. 2009 – Msza św. w katedrze w Niedzielę Palmową
- 9-10.04.2009 – Triduum Paschalne w katedrze
- 3.05.2009 – Msza św. za Ojczyznę w kościele farnym
- 13.05.2009 – nabożeństwo fatimskie w katedrze
- 30.05.2009 – święcenia prezbiteratu w katedrze,
- 5.06.2009 – Msza św. z okazji sympozjum jadwiżańskiego
- 11.06.2009 – Msza św. w uroczystość Bożego Ciała,
- 17.06.2009 – Msza św. z okazji krzyża światowych dni młodzieży
- 18.06.2009 – Msza św. w katedrze w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa,

IV. Sprawy gospodarcze

Wykonywano na bieżąco prace związane z prawidłowym funkcjonowaniem seminarium. Dodatkowo podczas wakacji wymieniono wszystkie tapczany w kłeryckich pokojach. Nad sprawami gospodarczymi czuwał Dyrektor Administracyjny ks. mgr B. Babiarsz.

Funkcjonowanie seminarium nie byłoby możliwe bez pomocy Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi oraz pracowników świeckich. Pod adresem wszystkich pracowników kierujemy słowa szczerzej wdzięczności.

Działalność seminarium to dzieło całej diecezji. Naszą wdzięczność pragniemy złożyć na ręce Księdza Biskupa Ordynariusza, Księży obecnych na dzisiejszej uroczystości oraz wobec wszystkich naszych dobrodziejów i przyjaciół.